QO‘QON DAVLAT PEDAGOGIKA INSTITUTI ILMIY XABARLARI
(2026-yil 10-son)
PEDAGOGIKA
PEDAGOGY
https://doi.org/10.70728/c.series.ped.v08.i10.053

MUSIQIY-NAZARIY BILIMLARNI AMALIY TAHLIL VA IJROCHILIK FAOLIYATI BILAN INTEGRATSIYALASHNING PEDAGOGIK-METODIK ASOSLARI

Sobirova Oygulxon Alimovna
Qo‘qon davlat universiteti “San’at va sport” fakulteti “Musiqa nazariyasi” kafedrasi assistant o‘qituvchisi
Pedagogika fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD)

Annotatsiya. Ushbu maqolada oliy musiqiy ta’lim tizimida musiqiy-nazariy bilimlarni amaliy tahlil va ijrochilik faoliyati bilan integratsiyalashning pedagogik-metodik asoslari tadqiq etiladi. Musiqiy-nazariy fanlar mazmunini amaliy ijrochilik, musiqiy asarlarni tahlil qilish, eshitish orqali idrok etish va ijodiy faoliyat bilan uzviy bog‘lashning didaktik imkoniyatlari ochib beriladi. Bo‘lajak musiqa o‘qituvchilarining musiqiy-analitik tafakkuri, ijrochilik kompetensiyasi va kasbiy-pedagogik tayyorgarligini rivojlantirishda integrativ yondashuvning ahamiyati asoslanadi. Shuningdek, musiqiy-nazariy bilimlarni o‘zlashtirish, amaliy tahlil qilish, ijrochilikda qo‘llash va refleksiv baholash bosqichlarini qamrab oluvchi mualliflik metodik yondashuvi taklif etiladi. Tadqiqot natijalari musiqiy ta’lim jarayonida nazariya va amaliyot birligini ta’minlash, ta’lim mazmunini kasbiy faoliyatga yo‘naltirish hamda talabalarning mustaqil musiqiy fikrlashini rivojlantirishga qaratilgan metodik tavsiyalarni ishlab chiqish uchun nazariy asos bo‘lib xizmat qiladi.

Kalit so‘zlar: musiqiy-nazariy bilimlar, integrativ yondashuv, amaliy tahlil, ijrochilik faoliyati, musiqiy tafakkur, musiqiy-analitik kompetensiya, kasbiy tayyorgarlik, musiqa pedagogikasi, refleksiya.

Ключевые слова: музыкально-теоретические знания, интегративный подход, практический анализ, исполнительская деятельность, музыкальное мышление, музыкально-аналитическая компетенция, профессиональная подготовка, музыкальная педагогика, рефлексия.

Аннотация. В статье исследуются педагогико-методические основы интеграции музыкально-теоретических знаний с практическим анализом и исполнительской деятельностью в системе высшего музыкального образования.

Раскрываются дидактические возможности взаимосвязи музыкально-теоретических дисциплин, анализа музыкальных произведений, слухового восприятия и исполнительской практики. Обосновывается значение интегративного подхода для развития музыкально-аналитического мышления, исполнительских компетенций и профессионально-педагогической подготовки будущих учителей музыки. Предлагается авторский методический подход, включающий этапы освоения теоретических знаний, практического анализа, исполнительского применения и рефлексивной оценки.

Abstract. This article examines the pedagogical and methodological foundations of integrating musical-theoretical knowledge with practical analysis and performance in higher music education. It explores the didactic potential of connecting theoretical disciplines with musical score analysis, aural perception, performance practice, and creative activity. The significance of an integrative approach in developing future music teachers’ analytical thinking, performance competencies, and professional pedagogical readiness is substantiated. A proposed methodological approach is presented, comprising the stages of theoretical learning, practical analysis, performance-based application, and reflective assessment. The article offers methodological recommendations for strengthening the unity of theory and practice and fostering students’ independent musical thinking.

Keywords: musical-theoretical knowledge, integrative approach, practical analysis, performance activity, musical thinking, musical-analytical competence, professional training, music pedagogy, reflection.

KIRISH. Zamonaviy oliy ta’lim tizimida bo‘lajak musiqa o‘qituvchilarini kasbiy faoliyatga tayyorlash jarayoni nazariy bilimlarni egallash bilan bir qatorda ularni amaliy vaziyatlarda mustaqil qo‘llash, musiqiy hodisalarni tahlil qilish, ijrochilik faoliyatini ongli tashkil etish va pedagogik qarorlar qabul qilish ko‘nikmalarini rivojlantirishni talab etadi. Ayniqsa, musiqiy-nazariy fanlarni o‘qitishda bilim, tahlil va ijro o‘rtasidagi uzviylikni ta’minlash ta’lim samaradorligini belgilovchi muhim omillardan biri hisoblanadi. Musiqiy-nazariy bilimlar musiqa san’atining ichki qonuniyatlarini anglash, musiqiy asarlarning shakliy, melodik, ritmik, garmonik va lad-tonal xususiyatlarini tushunish uchun zarur nazariy asosni yaratadi. Biroq ushbu bilimlar musiqiy asarni tinglash, nota matnini o‘qish, garmonik va shakliy tahlil qilish hamda ijro jarayonida qo‘llash bilan bog‘lanmagan holatda o‘zining amaliy imkoniyatlarini to‘liq namoyon eta olmaydi.

Shu sababli musiqiy ta’lim jarayonida nazariy bilimlarni ijrochilik faoliyati bilan integratsiyalash masalasi dolzarb pedagogik muammo sifatida namoyon bo‘ladi. Musiqiy ta’limning mazmuni nazariya va amaliyotning o‘zaro aloqadorligiga asoslanadi.Masalan, klassik garmoniya fanida akkordlar izchilligi va funksional munosabatlarni o‘rganish talabaning fortepianoda garmonik ketma-ketliklarni ijro etishi, ularni eshitish orqali farqlashi va musiqiy asar tarkibida aniqlashi bilan to‘ldirilishi kerak. Xuddi shuningdek, musiqiy shakl

tahlili fanida shakl qismlarini nazariy jihatdan tavsiflash bilan birga ularning ijrodagi ifodasi, dinamik rivojlanishi va badiiy mazmuni ham o‘rganilishi lozim.

D. J. Elliott va M. Silverman musiqiy ta’limni musiqiy amaliyot, tafakkur va mazmunli faoliyat bilan bog‘liq holda talqin qiladilar [1]. G. S. Karpinski esa musiqiy eshitish, o‘qish va ijro ko‘nikmalarining o‘zaro aloqador rivojlanishiga e’tibor qaratadi [2]. Mazkur qarashlar musiqiy-nazariy bilimlarni o‘zlashtirishni faqat axborotni egallash jarayoni sifatida emas, balki musiqiy faoliyatda qo‘llash orqali chuqurlashtiriladigan ta’lim jarayoni sifatida tashkil etish zarurligini ko‘rsatadi.

Shu nuqtayi nazardan, musiqiy-nazariy bilimlarni amaliy tahlil va ijrochilik faoliyati bilan integratsiyalash bo‘lajak musiqa o‘qituvchilarining kasbiy tayyorgarligini takomillashtirishga xizmat qiluvchi pedagogik yondashuv sifatida muhim ahamiyat kasb etadi.

Musiqiy-nazariy fanlar bo‘lajak musiqa o‘qituvchilarining musiqiy tafakkurini shakllantiruvchi asosiy ta’lim yo‘nalishlaridan biri hisoblanadi. Solfedjio, garmoniya, musiqiy asarlar tahlili, musiqa nazariyasi va musiqiy shakl kabi fanlar talabalarda musiqiy hodisalarning qonuniyatlarini tushunish, ularni tahlil qilish va amaliy faoliyatda qo‘llash ko‘nikmalarini rivojlantiradi. Mazkur fanlarning kasbiy ahamiyati ularning ijrochilik, tinglash va pedagogik faoliyat bilan uzviy bog‘langan holda o‘qitilishida namoyon bo‘ladi. Musiqiy-nazariy bilimlar va ijrochilik faoliyati o‘rtasidagi aloqadorlik, avvalo, musiqiy matnni ongli idrok etishda ko‘rinadi. Ijrochi asarni ijro etish jarayonida uning melodik yo‘nalishi, ritmik tuzilishi, garmonik rivojlanishi, shakliy yaxlitligi va badiiy ifoda vositalarini anglab yetishi kerak. Agar ijro nazariy tushunchalar bilan boyitilsa, talaba musiqiy matnni mexanik takrorlashdan mazmunli talqin qilishga o‘tadi. Masalan, klassik garmoniya fanida tonika, subdominanta va dominanta funksiyalarini o‘rganish jarayonida talaba ushbu funksiyalarning nazariy ta’riflarini o‘zlashtirish bilan cheklanmasligi lozim. U akkordlar izchilligini fortepianoda ijro etishi, ularning tovush rangini tinglashi, funksional tortilishlarni farqlashi va tegishli garmonik ketma-ketlikni musiqiy asardan topishi zarur. Bunday faoliyat nazariy bilimlarni eshitish va ijro tajribasi bilan birlashtiradi.

Solfedjio mashg‘ulotlarida ham nazariya va amaliyot birligi alohida ahamiyatga ega. Interval, lad, tonallik va ritmik tuzilishga oid tushunchalarni kuylash, eshitish orqali aniqlash va nota matnida ifodalash orqali o‘zlashtirish talabaning musiqiy idrokini rivojlantiradi. G. S. Karpinski musiqiy ko‘nikmalarni tinglash, o‘qish va ijro faoliyatining o‘zaro ta’siri asosida rivojlantirish muhimligini ta’kidlaydi [2]. Musiqiy asarlarni tahlil qilish jarayonida esa nazariy bilimlar badiiy mazmunni anglash vositasiga aylanadi. Talaba asarning shakliy tuzilishini aniqlash, mavzular o‘rtasidagi munosabatlarni tushuntirish, garmonik rivojlanish xususiyatlarini ochib berish va ijro talqiniga ta’sir qiluvchi omillarni belgilash orqali musiqiy materialni yaxlit idrok etadi. Shunday qilib, musiqiy-nazariy bilimlar, amaliy tahlil va ijrochilik faoliyati o‘zaro to‘ldiruvchi tarkibiy qismlar hisoblanadi. Ularning integratsiyasi talabaning nazariy bilimlarni amaliy vaziyatlarda qo‘llash qobiliyatini mustahkamlash bilan

birga musiqiy asarni ongli idrok etish va pedagogik jihatdan izohlash imkoniyatlarini ham kengaytiradi.

Musiqiy-nazariy bilimlarni amaliy tahlil va ijrochilik faoliyati bilan integratsiyalashni samarali tashkil etish uchun o‘qitish jarayonini o‘zaro bog‘liq bosqichlar asosida rejalashtirish maqsadga muvofiq. Mazkur maqolada diagnostik, nazariy-anglash, amaliy-tahliliy, ijrochilik-ijodiy va refleksiv-baholash bosqichlarini qamrab oluvchi metodik yondashuv taklif etiladi.

Birinchi bosqich - diagnostik-motivatsion bosqich. Ushbu bosqichda talabalarning boshlang‘ich musiqiy-nazariy bilimlari, nota matnini o‘qish ko‘nikmalari, garmonik eshitish qobiliyati va ijrochilik tayyorgarligi aniqlanadi. Diagnostik topshiriqlar orqali talabaning kuchli jihatlari va rivojlantirish zarur bo‘lgan ko‘nikmalari belgilanadi. O‘qituvchi talabalarga musiqiy asarni nazariy tushunish bilan uning ijrodagi ifodasi o‘rtasidagi aloqani ochib berib, o‘quv motivatsiyasini shakllantiradi.

Ikkinchi bosqich - nazariy-anglash bosqichi. Ushbu bosqichda muayyan mavzuga oid musiqiy-nazariy tushunchalar o‘zlashtiriladi. Masalan, garmoniya fanida akkordlar tuzilishi, funksional munosabatlar va kadensiyalar, musiqiy shakl fanida esa davriya, jumla, mavzular munosabati va shakl qismlari o‘rganiladi. Nazariy tushunchalar nota namunalari, audioyozuvlar va qisqa amaliy mashqlar bilan mustahkamlanadi.

Uchinchi bosqich - amaliy-tahliliy bosqich. Talabalar o‘zlashtirilgan bilimlarni musiqiy asar yoki uning muayyan parchasi asosida qo‘llaydilar. Ular nota matnidagi melodik, ritmik, garmonik va shakliy xususiyatlarni aniqlaydilar, musiqiy rivojlanish qonuniyatlarini izohlaydilar hamda tahlil natijalarini nazariy tushunchalar bilan asoslaydilar. Bu bosqichning asosiy vazifasi nazariy bilimlarni mustaqil tahliliy faoliyatga aylantirishdan iborat.

To‘rtinchi bosqich - ijrochilik-ijodiy bosqich. Talabalar tahlil qilingan asarni ijro etadilar yoki uning tegishli qismlarini kuylash, cholg‘uda ijro etish va jo‘rlik yaratish orqali o‘zlashtiradilar. Ijro jarayonida musiqiy jumlalarni ifodalash, dinamik rivojlanish, frazalash, garmonik tayanchlarni anglash va badiiy mazmunni yetkazish masalalariga e’tibor qaratiladi. Zarur hollarda talabalar turli ijro talqinlarini qiyoslab, o‘z tanlovlarini musiqiy tahlil asosida izohlaydilar.

Beshinchi bosqich - refleksiv-baholash bosqichi. Talabalar bajarilgan topshiriqlarni belgilangan mezonlar asosida tahlil qiladilar, yuzaga kelgan qiyinchiliklarni aniqlaydilar va ularni bartaraf etish yo‘llarini belgilaydilar. O‘qituvchi nazariy bilim, tahlil sifati, ijro aniqligi, badiiy ifoda va mustaqil fikrlashni o‘zaro bog‘liq holda baholaydi.

Taklif etilgan metodik yondashuvda bosqichlar qat’iy ajratilgan faoliyatlar emas, balki o‘zaro aloqador o‘quv harakatlaridir. Masalan, ijro jarayonida aniqlangan garmonik yoki ritmik muammo talabaning nazariy bilimlariga qayta murojaat qilishini talab qilishi mumkin. Bu esa ta’lim jarayonining qayta aloqa va uzluksiz rivojlanish tamoyillari asosida tashkil etilishiga imkon beradi.

Musiqiy-nazariy bilimlarni amaliy tahlil va ijrochilik bilan bog‘lashda quyidagi metodlardan foydalanish mumkin:

- ***Musiqiy-tahliliy metod:*** asarning melodik, ritmik, garmonik va shakliy xususiyatlarini aniqlash hamda ularning badiiy vazifasini izohlash.
- ***Eshitish-tahlil metodi*****:** akkordlar, intervallar, kadensiyalar va musiqiy rivojlanish elementlarini tinglash orqali aniqlash.
- ***Ijrochilikka asoslangan metod:*** nazariy tushunchalarni kuylash, cholg‘uda ijro etish yoki jo‘rlik yaratish orqali amaliy mustahkamlash.
- ***Muammoli ta’lim metodi:*** musiqiy asardagi muayyan hodisani aniqlash, uning sabablarini izohlash va muqobil yechimlarni asoslash.
- ***Qiyosiy tahlil metodi:*** bir asarning turli ijro talqinlarini yoki o‘xshash musiqiy tuzilmalarning farqlarini tahlil qilish.
- ***Raqamli vositalardan foydalanish:*** nota muharrirlari, audioyozuvlar va virtual klaviaturalar orqali musiqiy materialni eshitish, ko‘rish va tahlil qilish.

Integrativ yondashuvning samaradorligi o‘quv topshiriqlarining nazariy bilim, tahliliy faoliyat va ijrochilikni birlashtirish darajasiga bog‘liq. Shu sababli topshiriqlar talabalarning nafaqat bilimini tekshirish, balki ularni yangi vaziyatlarda qo‘llash qobiliyatini rivojlantirishga yo‘naltirilishi lozim. Masalan, klassik garmoniya fanida quyidagi integrativ topshiriqni tashkil etish mumkin: talabalarga ma’lum tonallikdagi qisqa musiqiy parcha taqdim etiladi. Dastlab ular asarning tonalligini, asosiy garmonik funksiyalarini va kadensiyasini aniqlaydilar. Keyin parchani fortepianoda ijro etib, akkordlar o‘rtasidagi ovoz yo‘nalishini tekshiradilar. Yakunda garmonik rivojlanishning musiqiy jumla mazmuniga ta’sirini izohlaydilar.

Musiqiy shakl tahlili fanida esa talabalarga klassik asarning bir qismi berilib, uning shakliy tuzilishi, mavzular munosabati, tonal rivojlanishi va kulminatsion nuqtasi aniqlatiladi. Keyinchalik asar ijro etilib, tahlil natijalarining frazalash, dinamik rivojlanish va badiiy talqinga ta’siri muhokama qilinadi. Solfedjio mashg‘ulotlarida melodik va ritmik diktantlarni nazariy tahlil bilan birlashtirish mumkin. Talaba eshitilgan musiqiy parchani nota shaklida yozadi, uning lad-tonal xususiyatlarini aniqlaydi, ritmik tuzilishini izohlaydi va parchani kuylaydi. Bunda eshitish, yozish, nazariy tahlil va ijro ko‘nikmalari yagona o‘quv vazifasida mujassamlashadi. Ijrochilik fanlarida esa talaba tayyorlayotgan asarining shakliy va garmonik xususiyatlarini mustaqil tahlil qiladi, muhim musiqiy tayanchlarni aniqlaydi va ijro talqinini asoslaydi. Bunday topshiriqlar ijroni faqat texnik mahorat bilan cheklamasdan, uning nazariy va badiiy mazmunini anglashga yo‘naltiradi. Integrativ topshiriqlarning muhim jihati shundaki, ular talabaning o‘zlashtirgan bilimlarini amaliy faoliyatda qo‘llashiga imkon beradi. Shu bilan birga, o‘qituvchi topshiriqlarni talabaning tayyorgarlik darajasiga moslashtirishi, mustaqil yechim topishga undashi va bajarilgan ishni aniq mezonlar asosida baholashi zarur.

Musiqiy-nazariy bilimlarni amaliy tahlil va ijrochilik faoliyati bilan integratsiyalash natijalarini baholashda faqat nazariy savollarga berilgan javoblarni hisobga olish yetarli emas.

Talabaning musiqiy hodisalarni anglash, ularni tahlil qilish, amaliy ijroda qo‘llash va o‘z faoliyatini baholash qobiliyatlari ham e’tiborga olinishi kerak. Shu maqsadda quyidagi baholash mezonlarini qo‘llash taklif etiladi:

1. Nazariy-kognitiv mezon. Talabaning musiqiy atamalar, nazariy qonuniyatlar, shakliy va garmonik munosabatlarni bilishi hamda ularni izchil tushuntira olishi.

2. Musiqiy-analitik mezon. Nota matnidagi melodik, ritmik, garmonik va shakliy elementlarni aniqlash, ular o‘rtasidagi munosabatlarni izohlash va tahlil natijalarini nazariy dalillar bilan asoslash qobiliyati.

3. Eshitish-idroki mezoni. Musiqiy hodisalarni tinglash orqali farqlash, garmonik o‘zgarishlarni aniqlash, ritmik tuzilmani idrok etish va eshitilgan materialni nazariy tushunchalar bilan bog‘lash darajasi.

4. Ijrochilik-amaliy mezon. Musiqiy asarni texnik va badiiy jihatdan ijro etish, nazariy tahlil natijalaridan foydalanish, musiqiy jumlalarni ifodalash va ijro yechimini asoslash qobiliyati.

5. Refleksiv-ijodiy mezon. O‘z faoliyatini tahlil qilish, xatolarni aniqlash, muqobil yechimlarni taklif etish va musiqiy qarorlarni mustaqil asoslash ko‘nikmasi.

Mazkur mezonlar asosida baholash rubrikalari ishlab chiqilishi mumkin. Har bir mezon uchun kuzatiladigan ko‘rsatkichlar, topshiriqlar va baholash darajalari oldindan belgilanadi. Bunda talabaning faqat yakuniy natijasi emas, balki nazariy bilimdan amaliy faoliyatga o‘tish jarayoni ham hisobga olinadi. Taklif etilgan baholash mezonlari mualliflik metodik yondashuvining tarkibiy qismi bo‘lib, ularning ishonchliligi va samaradorligi amaliy ta’lim jarayonida tekshirilishi lozim.

Musiqiy-nazariy bilimlarni amaliy tahlil va ijrochilik faoliyati bilan integratsiyalash masalasi musiqiy ta’limning mazmuni va metodlarini o‘zaro uyg‘unlashtirish zarurati bilan belgilanadi. Nazariy bilimlar musiqiy hodisalarni tushuntirish va tahlil qilish imkonini bersa, amaliy ijro hamda eshitish faoliyati ushbu bilimlarning musiqiy tajribada qo‘llanishini ta’minlaydi. Shu sababli integrativ yondashuv nazariya va amaliyot o‘rtasidagi munosabatni kuchaytirishga yo‘naltirilgan pedagogik yechim sifatida qaralishi mumkin. D. J. Elliott va M. Silvermanning musiqiy ta’limga oid qarashlari musiqani mazmunli amaliy faoliyat orqali o‘rganish zarurligini asoslashga yordam beradi [1]. G. S. Karpinski tomonidan yoritilgan eshitish, o‘qish va ijro ko‘nikmalari o‘rtasidagi aloqadorlik esa nazariy tushunchalarni turli musiqiy faoliyat turlari bilan bog‘lashning metodik ahamiyatini ko‘rsatadi [2]. K. Swanwickning musiqiy ta’limni musiqiy tajriba va badiiy mazmun bilan bog‘liq holda tashkil etishga doir qarashlari ham mazkur yondashuvni nazariy jihatdan tushunishga yordam beradi [3]. Shu bilan birga, integratsiya barcha fanlarni bir xil metod yoki topshiriq asosida o‘qitish degani emas. Har bir musiqiy-nazariy fan o‘zining mazmuni, o‘quv maqsadi va amaliy vazifalariga ega. Shuning uchun integrativ yondashuv fanlarning o‘ziga xosligini saqlagan holda ular o‘rtasidagi mazmuniy va faoliyatga oid aloqalarni aniqlashni talab qiladi. Masalan,

solfedjio fanida eshitish va kuylash ko‘nikmalari ustuvor bo‘lsa, garmoniya fanida akkordlar izchilligi va funksional munosabatlarni anglash, musiqiy shakl tahlilida esa asarning tuzilishi va rivojlanish qonuniyatlarini aniqlash muhim hisoblanadi. Ijrochilik mashg‘ulotlarida ushbu bilimlar badiiy talqin, frazalash va musiqiy ifoda vositalarini ongli qo‘llash bilan bog‘lanadi. Shu nuqtayi nazardan, maqolada taklif etilgan metodik yondashuv musiqiy-nazariy fanlar va ijrochilik mashg‘ulotlari o‘rtasidagi aloqadorlikni kuchaytirishga qaratilgan nazariy-metodik taklif sifatida baholanadi. Uning amaliy samaradorligi talabalarning boshlang‘ich va yakuniy natijalarini qiyoslash, baholash mezonlarining ishonchliligini tekshirish hamda tajriba-sinov ishlari orqali aniqlanishi zarur.

XULOSA.

Musiqiy-nazariy bilimlarni amaliy tahlil va ijrochilik faoliyati bilan integratsiyalash masalasini o‘rganish quyidagi xulosalarni shakllantirish imkonini beradi. Birinchidan, musiqiy-nazariy bilimlar bo‘lajak musiqa o‘qituvchilarining kasbiy tayyorgarligida muhim nazariy asos vazifasini bajaradi. Ushbu bilimlarning amaliy ahamiyati ularni musiqiy asarlarni tahlil qilish, eshitish orqali idrok etish, cholg‘uda ijro etish va pedagogik faoliyatda qo‘llash bilan belgilanadi. Ikkinchidan, nazariya, amaliy tahlil va ijrochilik o‘rtasidagi uzviylikni ta’minlash talabalarning musiqiy-analitik tafakkuri, mustaqil musiqiy fikrlashi va ijro jarayonidagi ongli qarorlarini rivojlantirishga yo‘naltirilgan muhim metodik vazifadir. Bunda nazariy tushunchalarni amaliy misollar bilan mustahkamlash, fanlararo aloqalarni rejalashtirish va ijrochilik mashg‘ulotlarida tahlil natijalaridan foydalanish alohida ahamiyatga ega. Uchinchidan, maqolada taklif etilgan diagnostik-motivatsion, nazariy-anglash, amaliy-tahliliy, ijrochilik-ijodiy va refleksiv-baholash bosqichlaridan iborat metodik yondashuv musiqiy-nazariy bilimlarni o‘zlashtirish va qo‘llash jarayonlarini yagona tizimda tashkil etishga qaratilgan. Mazkur yondashuv talabalarning nazariy tayyorgarligi bilan amaliy musiqiy faoliyati o‘rtasidagi aloqadorlikni ta’lim jarayonida izchil rejalashtirish imkonini beradi. To‘rtinchidan, musiqiy-analitik va ijrochilik kompetensiyalarini baholashda nazariy-kognitiv, musiqiy-analitik, eshitish-idroki, ijrochilik-amaliy va refleksiv-ijodiy mezonlarni uyg‘un qo‘llash maqsadga muvofiq. Ushbu mezonlar talabaning bilimini turli faoliyat turlarida namoyon etish imkoniyatini hisobga olishga xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

13. Kostka S., Payne D., Almén B. *Tonal Harmony: With an Introduction to Post-Tonal Music*. 8th ed. - New York: McGraw-Hill Education, 2018.

14. Aldvel E., Skacher C., Kadvalader A. *Harmony and Voice Leading*. 4th ed. - Boston: Schirmer Cengage Learning, 2011.

15. Schoenberg A. *Theory of Harmony*. Translated by R. E. Carter. - Berkeley: University of California Press, 1983.

16. Sobirova O.A. Bo‘lajak musiqa o‘qituvchilarida metodik kompetentlikni rivojlantirishning mavjud holatini tahliliy baholash // Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzarb muammolari. - 2024. - № 4(4). - DOI: https://doi.org/10.47390/SPR1342V4I4Y2024N69.

17. Sobirova O.A. Methodological Competence of a Music Teacher and Competences Demonstrated on its Basis // International Journal of Language Learning and Applied Linguistics. - 2023. - Vol. 2, No. 6. - P. 117–121. - DOI: https://doi.org/10.51699/ijllal.v2i6.2115.

18. Sobirova O.A. Understand “Methodical Competence”. Essence and its Manifestation // International Journal of Language Learning and Applied Linguistics. - 2023. - Vol. 2, No. 6. - P. 122–126. - DOI: https://doi.org/10.51699/ijllal.v2i6.2116.

19. Sobirova O.A. Vocal Performance Ability in Students Developing Innovative Methods // International Journal of Language Learning and Applied Linguistics. - 2023. - Vol. 2, No. 6. - P. 127–129. - DOI: https://doi.org/10.51699/ijllal.v2i6.2126.

20. Sobirova O.A. Bo‘lajak musiqa o‘qituvchisiga xos metodik kompetensiyalar va ularni rivojlantirish bosqichlari // Universal xalqaro ilmiy jurnal. - 2024. - Jild 1, № 4. - B. 10–15. - DOI: https://doi.org/10.69891/3060-4540.2024.1.1.006.

21. Sobirova O.A. Innovatsion pedagogik texnologiyalar orqali musiqa o‘qituvchilarining metodik kompetentligini rivojlantirish // Qo‘qon universiteti xabarnomasi. - 2025. - Jild 16. - Maqola № 47. - DOI: https://doi.org/10.54613/ku.v16i.1339.

22. Sobirova O.A. Musiqa ta’limida integratsiya va interfaol metodlar // Qo‘qon universiteti xabarnomasi. - 2025. - Jild 16-B. - Maqola № 49. - DOI: https://doi.org/10.54613/ku.v16i.1340.

23. Sobirova O.A. Musiqa o‘qituvchilari metodik kompetentligini baholash va monitoring texnologiyalari // Science Time. - 2025. - Jild 3, № 5. - B. 145–151. - DOI: https://doi.org/10.66345/stj.v3i5.4743.

24. Sobirova O.A., Valiyeva N.Z. Chromatic Intervals and Enharmonism of Intervals // Journal of Applied Science and Social Science. - 2026. - Vol. 16, No. 5. - P. 251–256. - https://www.internationaljournal.co.in/index.php/jasass/article/view/4306